

Posledice včerajšnjih nalivov v New Yorku.

Prmet na podcestni železnici je bil več ur ustavljen. Dva milijona dolarjev škode.

EDEN MRTEV.

Strele so udarjale v vozove cestne železnice. 3500 deklet je moralo čakati.

Vsled groznega deževja je bil včeraj popoldan v našem mestu nastavljen skoraj ves promet. Vlaki so imeli po več ur zamude. Materialna škoda znaša preko \$2.000.000. Veliko ljudi se je nahajalo v smrtni nevarnosti. V teku nekaj ur je padlo preko pet palcev dežja.

Po postajah podcestne železnice se je kar trlo ljudi. Med četrto in sedmo uro zvečer ni vozil od Grand Central do 72. ceste noben vlak. Ko je na postaji 50. ceste spravljal 33letni uslužbenec Thomas H. Walsh s proge vodo, se je po nesreči zadel tretjega tira. Po telesu mu je švignil moder plamen in nesrečenec je padel takoj mrtve na tla.

Na Staten Island se ni mogel vrstiti ne železniški ne avtomobilni promet.

Ceste je preplavila voda tako, da ljudje niso mogli iz hiš. V tovarni American Tobacco Co. na Wythe Ave. in Rutledge St. v Brooklynu je moralo čakati tri ure 3500 mladih deklet, predno je voda toliko usahnila, da so se začele podati domov.

Strele je udarjale v vozove cestne železnice, česar posledica je bila grozna panika med pasajirji.

Prizori, ki so se dogajali po postajah podcestne železnice, so naravnost nepopisljivi. Čeravno so uslužbeni neštokrat poudarili, da je promet popolnoma prekinjen, so še vedno vrli ljudje po stopnicah. Onim, ki so že dobili listke, so dajali na povratku posebne certifikate.

Red, če se sploh more govoriti o redu, so vzdrževale policijske rezerve.

Pri brooklynskem mostu so imeli žepni tatovi bogato žetev. Veliko število oseb je naznanilo policiji, da so jim bile ukradene denarnice in druge vrednostne stvari.

Cesarjev sluga obglavljen.

Münden, Hannover, 30. sept. — Danes je bil tu obglavljen Georg Rohman, bivši osebni lakaj nemškega cesarja. Cesar ga ni hotel pomilostiti. Na smrt je bil obsojen radi umora svoje žene.

Priljubljeni za vojno.

Atene, Grška, 1. okt. — Grška se pripravlja na vojno s Turčijo in je izdala povelje, da se morajo vsi rezervisti v teku treh dni vrniti pod orojce.

Belgrad, Srbija, 1. oktobra. — Srbski uradniki naznanjajo, da se je vojna sreča obrnila na srbsko stran s tem, da si je armada zopet osvojila Dibro in Ohrid. Srbi so zagnali Albance na več mestih nazaj.

Krasni in brzi parnik
(Avstro-American proge)

Kaiser Franz Josef I.

odpluje v soboto dne 11. oktobra
vojna do Trsta samo 13 dni.

do Trsta ali Reke	\$37.00
Cena voznih listkov: do Ljubljane	\$38.18
do Zagreba	\$38.08

Na posebne kabine (oddelek med II. in III. razredom) stane vožnja samo \$4.00 več za odrasle, za otroke polovica. Ta oddelek posebno družinam priporočamo.

Vožnje listke je dobiti pri FR. BAKSER, 89 Cortlandt St., New York.

Iz delavskega sveta.

Socijalisti iz Seattle zahtevajo pri predsedniku odškodnino. — Zahteve steklarjev.

Washington, D. C., 1. oktobra. Kot zastopnik socijalistov iz Seattle, Wash., kojih imetje je bilo poškodovano pri kravalih, katerih so se udeležili tudi zvezni mornarji, je bil danes sprejet od predsednika Wilsona Bruce Rogers. Prosil je Wilsona, naj podpiše predlogo, vloženo po senatorju Poindexterju, glasom koje se dovoljuje socijalistom odškodnino. Predsednik Wilson je obljubil, da se bo posvetoval s senatorjem Poindexterjem o tej zadevi.

Winnipeg, Man., Canada, 1. oktobra. — Železniški uslužbeni zapadno-canadskega dela železniskega omrežja Canadian Pacific, so stavili zahtevo, da se skrajša dnevni delavni čas za eno uro. Sedaj se vrše pogajanja med zastopniki železnice in onimi uslužbencev radi te zahteve.

Cleveland, Ohio, 1. oktobra. — V neki konferenci so predložili steklarji zastopnikom National Window Glass Manufacturers novo plačilno lestvico, ki naj bi obsegala 5500 mož in glasom koje naj bi se zvišale plače od 13 do 14 odstotkov. Tvorničarji so vzeli zadevo v pretes ter je opravice upanje, da bodo ugodili zahtevi delavcev.

V upu in dvomu.

Kljub velikanskim naporom niso mogli dosedaj še izkopati zasutega rudarja Toschekyja.

Centra, Pa., 1. oktobra. — Ker so se vsled neprestanega deževja odkrhali nadaljni deli strehe rova, v katerem je zasut od preteklega petka premogar Toscheky, je rešilno moštvo podvojilo danes zvečer napore, da reši nesrečenca.

Toscheky je sporočil danes iz svoje ječe, ki leži sto čevljev pod zemeljsko površino, da je s svojim orodjem, katerega ima pri sebi, odkopal kake tri čevlje stene, katera ga loči od ostalega sveta. Zdravnik, ki je bil navzoč, je posvaril Toschekyja, naj se ne muči preveč, ker bi si sicer radi oslabelega zdravja lahko nakopal pljučnico.

Superintendent Hefner je danes nadalje zaukazal, naj se prične kopati 50 čevljev debelo plast premoga. Potom tega dohoda upajo priti v približno najkrajšem času do zasutega Toschekyja, vendar pa je skoro nemogoče, da bi se ga rešilo pred petkom.

90: 210.

Amelija Kranz s št. 355 Stagg St., Brooklyn, je vložila proti svojemu možu Johnu tožbo na ločitev zakona. Včeraj je rekla pred sodnikom Kellyjem sledeče: — On je težak 210 funtov in me vsak dan pretepa. Kako se mu morem braniti, ker tehtam komaj 90 funtov? — Mož je zatirjeval, da rajše vse prenaša kot pa ženin jezik. Sodnik je odločil, da mora John plačevati Ameliji \$6 tedenskih alimentov.

Polet.

Johannisthal, Nemčija, 30. sept. Avstrijskemu aviatiku Auguste Victoria, brat v Clevelandu bo pa v veseli zavesti, da je napravil dobro delo, vodil naprej svojega mesarijo.

Edina zaloga družinskih PRATIK

za leto 1914.

1 iztis stane	10c.
50 iztisov stane	\$2.75
100 iztisov stane	\$5.00

V zalogi:
UPRAVNIŠTVA "GLAS NARODA",
82 Cortlandt St., New York
ali pa:
6104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, O.

MEXICAN CONSTITUTIONALISTS READY TO LOAD A RIFLE THEY HAVE MADE FROM AN ENGINE AXLE

CONSTITUTIONALISTS BLOWING UP A BRIDGE WITH DYNAMITE AND ELECTRICITY

Nazaj v domovino.

Brat rešil brata pred dvanajstletno ječo. V rokah ponarejevalcev denarja.

Pred dobrimi dvema leti je dopel v Chicago Nikolaj Mendlich. Par dni na to je prišel slučajno v družbo goljufov, ki so izdelovali iz \$10-skih \$100-ske bankovce. Ker ni imel dovolj sredstev, je bil prisiljen razpečevati proti mali nagradi za denar.

Stiri mesece mu je šlo vse po sreči, peti mesec ga je pa policija aretirala in ga izročila sodišču, ki ga je obsodilo v dvanajstletno ječo.

Pisal je domov na Ogrsko svojim precej bogatim staršem, da naj mu pomagajo. Starši so se ga res usmili in poslali sem njegovega mlajšega brata s \$1500. Najprej je hodil okoli čehiških advokatov, ko mu je pa posel ves denar, ne da bi rešil brata, se je podal v Cleveland, kjer je začel malo mesarijo. Obrt mu je dobro napredovala in v kratkem času si je spravil precej denarja na stran. Ker je videl, da se ne da z advokati ničesar opraviti, se je obrnil na samega Wilsona, kateri je nesrečnega Nikolaja pomilostil pod pogojem, da ga pošljejo takoj domov, ker se ni bil vsega skupaj tri leta v Ameriki.

Danes zjutraj so ga deportirali s parnikom "Kaiserin Auguste Victoria", brat v Clevelandu bo pa v veseli zavesti, da je napravil dobro delo, vodil naprej svojega mesarijo.

Polet.

Johannisthal, Nemčija, 30. sept. Avstrijskemu aviatiku Auguste Victoria, brat v Clevelandu bo pa v veseli zavesti, da je napravil dobro delo, vodil naprej svojega mesarijo.

Edina zaloga družinskih PRATIK

za leto 1914.

1 iztis stane	10c.
50 iztisov stane	\$2.75
100 iztisov stane	\$5.00

V zalogi:
UPRAVNIŠTVA "GLAS NARODA",
82 Cortlandt St., New York
ali pa:
6104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, O.

Aretiran napadalec.

Newyorški detektiv Cassassa je aretiral mladega dijaka Hermana Oelrichsa.

Newyorška detektiva McKenna in Cassassa sta včeraj zvečer aretirala 22 letnega vseučilišnika, Hermana Oelrichsa, katerega dolže, da je napadel 19 letno dijakinjo Lucille Singleton.

Na podlagi McKennove in Cassassove preiskave je suspendiral včeraj komisar Dougherty detektiva Theodora Trayera iz službe. Cela zadeva se je bila namreč včeraj poverila Trayeru, ki je slednjič naznanil, da ne gre v tem slučaju za napad ampak za nesrečo.

Oelrichs je bil že dalj časa znan z Singletonovo, katerega je poznala pod imenom "Billi Cagerton".

V torek zvečer sta napravila mal izlet z avtomobilom. Na 126. cesti vzh. mu je rekla Singletonova, da ima ta večer sestanek tudi z nekim drugim. To je Oelrichs tako zjelo, da jo je parkiral zabodel s žepnim nožem v roko, in spustil avtomobilno krmilo, nakar se je avtomobil zaletel v neko drevo.

Oelrichs je pobegnil, Singletonova se je pa šele čez precej časa zavedla in odšla v bolnišnico, kjer so ji zavezali rane.

Včeraj zvečer je prišel k njej Oelrichs in ji ponudil \$5000, da bi odstopila od tožbe. Ona se je polagoma udala. Ravno ko jo je na vse načine prosil, da naj se ga usmili, so se odprla vrata in vstopil je detektiv Cassassa z McKenom.

Oelrichs je nečak soprogo William K. Vanderbilta, precej bogat mladenič, ki je že dalj časa lahkomisljeno trošil denar.

Yuan Shi Kaj postane cesar.

Tokio, Japonsko, 1. okt. — Iz Pekina poročajo, da se je osnovala na Kitajskem skrivna organizacija, katera ima namen postaviti na prestol nove monarhije predsednika Yuan Shi Kaia kot cesarja. To gibanje podpira baje velik del armade.

Cena plina.

Brooklyn Borough Gas Company je zopet znižala ceno plina. Sedaj stane 1000 kubičnih čevljev plina 95 centov.

Deček morilec.

Petnajstleten deček na Francoskem je s sekuro ubil sedem oseb. Enemu detetu je prizanesel.

Nantes, Francija, 1. oktobra. Naravnost neverjetno klanje je uprizoril tukaj petnajstleten deček s tem, da je s sekuro ubil nič manj kot sedem oseb. Tragedija se je završila v vasi Bashbridge-en-Landrenn v departmentu Loireinferieure.

Deček, Marcel Redureau, je bil zaposlen pri vinski trgovini ter je včeraj zvečer skupno s svojim delodajalcem, Georges Mabit, stiskal grozdje. Naenkrat je nastal med obema prepir. Redureau je prišel besneti, zagrabil velikanško sekuro ter pobil gospodarja z enim samim udarcem na tla. Nato se je napotil morilec z krvavo sekuro proti hiši delodajalca ter napadel in ubil ženo gospodarja ter neko služkinjo. Vendar pa ni imel še dosti. Sel je v drugo sobo kjer se je nahajala mati Mabit-ja. Ubil jo je na pravi način in nato še tri otroke, ki so spali v isti sobi. Iz doseda, nepojasnjenega vzroka je prizanesel četrtemu detetu, ki je spal ločeno.

Po izvršitvi teh grozodejstev je šel Redureau spat ter je spal do jutra, dokler niso našli drugi vaščani trupla umorjenih. Po aretaciji je odkrito priznal svoj čin.

Gost cesarja Viljema.

Berolin, Nemčija, 1. oktobra. — Cesar Viljem je povabil avstrijskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda na veliki dvorni lov pri Görhde. Nadvojvoda se bo lova udeležil.

Rusija se informira.

Washington, D. C., 1. oktobra. Agentje ruske vlade v svo vsemno poizvedujejo o prejšnjem življenju Henryja M. Findella, katerega namerava ameriška vlada imenovati poslanikom v Petrogradu. Car Nikolaj ki se mudi sedaj na Krimu se ničesar ne ve o tej stvari.

Danski princ.

Kodanj, Dansko, 1. okt. Med častniki križarke "Valkyrien", ki se udeležijo otvoritve Panamskega prekopa, bo navzoč tudi princ Axel, sin princa Waldemara. Axel je mornariški poročnik.

Spletke Thawa.

Potom senatorja Oliver-ja protestira proti deportaciji iz canadiskega ozemlja.

Washington, D. C., 1. oktobra. Potom senatorja Oliver-ja iz Pennsylvanije je uložil danes Harry Thaw v državnem departmentu protest proti njegovi deportaciji iz Canade, dne 10. septembra. Thaw je naprosil v nekem pismu na Oliverja, naj se zahteva od angleškega poslanika pojasnilo radi nastopa canadskih naseljskih uradnikov proti njemu. Pravi, da pomeni to obnašanje kršenje njegovih pravic, katere so mu garantirane kot ameriskemu državljanu vsled pogodbe med Združenimi državami in Veliko Britanijo.

Albany, N. Y., 1. oktobra. — Državni generalni pravdnik Carmody, Wm. T. Jerome in distriktni pravdnik Canger iz Dutchess County so se posvetovali danes s poslušnim guvernerjem Glynnom o tem, ali naj bi se sklicalo posebno zasedanje velike porote v New Yorku, ki naj bi preskalo obdolžbe, dvignjene proti Thawu radi podkupovanja. Pričakuje se, da bo Glynn izposloval sklicanje posebnega zasedanja velike porote v New Yorku.

Tragika življenja.

Star zakonski par je hotel praznovati zlato poroko, a je moral mesto tega v smrt.

Mesto k veselju praznovanju zlato poroke Christopherja in Caroline Rupp, se pripravljajo danes njuni sinovi in hčere k pogrebu starišev, katere je nepričakovano zadela smrt. Oba zakonska sta se pred kratkim preselila z dežele k njunini hčeri v Jersey City, kjer sta nameravala preživeti še ostale dni življenja ter praznovati zlato poroko.

Ko je hotela včeraj njunjina hči zbuditi svoje sinove, je začutila močan duh po plinu. Udrila je takoj v sobo svojih starišev ter našla oba mrtva v postelji. Plin je uhaljal iz cevi, ki je gotovo pomotoma ostala odprta.

Zakonska dvojica je stanovala več kot štirideset let na neki farmi v Sullivan County.

Nemški zrakoplovec izpuščen na prosto.

Pariz, Francija, 1. okt. Nemškega zrakoplovec, nadporočnika Steffena, ki je pristal v ponedeljek pri Boulogne, so danes izpustili na prosto. Svoj stroj je moral razstaviti in ga poslati na železnici v Nemčijo.

Za varstvo Panamskega prekopa.

Washington, D. C., 1. oktobra. Ker se je razširila vest, da nameravajo prejšnji kaznjenci v kanalni zoni razstreliti zatvornice, je bil izdan razglas, potom katerega se vsak tak poizkus, kaznuje s zapornom od 6 mesecev do dveh let.

Pod ameriško garancijo.

Santo Domingo, 30. sept. — Ameriški poslanik v dominikanski republiki, James M. Sullivan, se je danes izrazil, da se ne bo vršila v republiki nobena vstaja več in da se bo prej kot mogoče izvolil postavni naslednik José Bordas Valdeza. Puerta Plata, glavna postojanka vstašev, se je udala vladnim četam.

"Olympic".

London, Anglija, 1. oktobra. — White Star Line je danes sporočila, da se prekoceanski parnik "Olympic" ne bo v prihodnje več ustavljal v Queenstownu.

Razmere v Mehiki.

Veliko izseljevanje.

Mesto Piedras Negras ne bo razdejano kot se je sprva poročalo od različnih strani.

NOBENE INTERVENCIJE.

Konstitucionalisti so upoštevali nasvete ameriških konzulov. Tok ubežnikov močnejši.

Piedras Negras, Mehika, 1. okt. Mesto Piedras Negras ne bo pričakovanih sovražnosti med konstitucionalisti in federalci razdejano in v zadostni meri se bo varovalo posest Amerikancev in drugih inozemcev. To zagotovilo je dal zastopnik poveljnika konstitucionalistov, generala Jezus Caranze in sicer vsled energičnih protestov ameriškega konzula Blooker-ja, ki je nastopil v imenu državnega departmanta.

Potem ko so konstitucionalisti zapustili mesto, se je glasilo, da ga nameravajo pognati z dinamitom v zrak, da bi ne padlo federalcem nič vrednosti v roke. To bi se pa seveda le zgodilo, ako bi se konstitucionalistom ne posrečilo ustaviti prodiranja federalnih čet, ki prihajajo od južne strani.

V svojem poročilu na konzula Blooker-ja izraža general Carranza upanje, da se ne bo nič dogodilo, kar bi dalo ameriškim četam povod iti preko meje.

Vsled tega zagotovila so v tem mestu ostali prebivalci s pomočjo ameriških oblasti organizirali nevarno vlado ter vlada sedaj v Piedras Negras vojno stanje.

Na vojaške oblasti v Eagle Pass je prišlo brzoglavno poročilo generala Jezus Caranze, brata voditelja konstitucionalistov, glasom kojega so odšle konstitucionalne čete iz Piedras Negras. Večina voditeljev je odšla že na vse zgodaj ter prepustila mesto federalcem, ker se je dalo povsem jasno razumeti, da se bo porabilo ameriške vojske za to, da preprečijo razdejanje tukajšnega mednarodnega mostu ter uničenje ameriške lastnine na mehiški strani.

V svrhu varstva mostu stoje pri uhojih oddelki ameriških vojakov, ki morajo tudi vzdrževati red med ubežniki. Število slednjih, ki so čakali, da se jih pusti preko mostu, se je cenilo na 3000. Krog osme ure zjutraj so bile vse brzoglavne zveze med tem mestom in jugom pretrgane.

Washington, D. C., 1. oktobra. Vojni departament je poslal danes poveljniku ameriških čet na mehiški meji, gen. majorju Blissu, povelje, da ne sme poslati na mehiško ozemlje nikakih čet, izvenziški direktnih navodil iz Washingtona. Administracija je prepričana, da ji ne bo treba opustiti dosedanje politike neintervencije.

Nehvaležnost je plačilo sveta.

Sedemnajstletnega Wilbura Foresta, katerega so v soboto na poziv clevalandske policije aretirali na newyorški Grand Central postaji, so zopet izpustili na prosto. Forest je okradel svojega delodajalca in vzgojitelja za \$1434, toda delodajalec je bil toliko dober, da je odstopil od tožbe.

Izseljevanje.

Sodeč po statističnem poročilu, se je v preteklem poletju izselilo iz Združenih držav 140.000 oseb v zapadno Canado.

Podčastnik — trgovec z dekleti.

Los Angeles, Cal., 1. oktobra. Policija je aretirala podčastnika W. H. Amesa, ker je odpeljal 18-letno Ethel Albrecht iz Houston, Tex. Albrechtova je izpovedala, da ji je obetal zakon, pa je najbrže imel pri tem kake druge slabe namene.

Kdo je užgal Moskvo?

Nemci v rajhu in pri nas praznujejo zdaj z velikim hrupom "osvobodilno vojsko" leta 1813., vojsko, ki je naredila konec vladanju cesarja Napoleona in premoči francoskega naroda v Evropi. Nemške čeljusti so na stečaj odprte in tuljajo o slavi nemškega orožja, a vse skupaj je sama baharija. Pri Ulmu in Wagramu in pri Jeni je bil Napoleon svoje nasprotnike tako zbil in stolkel, da se tista sramota nikdar ne izbriše. Tudi l. 1813. je bil Napoleon Avstrijance in Pruse zbil in zmlel, da niso bili Rusi na njihovi strani. Uroda Napoleonova se je odločila na Ruskem; Rusi so ugonobili Napoleonovo veliko armado in šele ko je bila ta armada ugnobljena, so prisločili Prusi in Avstrijanci.

Leta 1812. se je začel propad velikega Napoleona in sicer v tistih dneh, ko je zgorela Moskva. Plameni moskovskega požara so uničili Napoleonovo moč, ne pa tisti Schwarzenbergi, Yorki in Buecherji, ki jim zdaj slavo pojo, dasi so prihiteli, ko je bila že Napoleonova armada uničena.

Kdo je užgal Moskvo? To je vprašanje, s katerim se bavi svet že sto let; brez števila je brošur in spisov, ki pretresajo to vprašanje, a jasnega dokaza najbrž nikoli ne bo doprinesti.

Najprej se je reklo, da je požar povzročil cesar Napoleon s tem, da je dal razstreliti Kremelj. Ta trditve je seveda samo smešna. Napoleon pač ne bi bil za nobeno ceno užgal mesta, kjer je hotel prezimiti, mesta, ki je bilo edini kraj, kjer je sploh mogel čez zimo ostati s svojo armado. S tem bi bil sam sebi prizadejal največjo škodo, med prebivalstvom pa vzbudil najhujše sovraštvo.

Dalje se je reklo: Moskvo so užgali francoski vojaki oziroma tiste številne roparske družbe, ki so takrat sledile vsaki armadi. Rostopčin pa tudi ni mogel za braniti zadnjega sredstva za uničenje sovražnika. Požar je bil dogovorjen ponoči od 9. do 10. sept. v hiši guvernerja Rostopčina. Navzočni so bili sami odlični moskovski možje, med njimi tudi policijski ravnatelj Broker in vsi so obljubili, da s požarom uničijo Moskvo in francosko armado. Uradni bulletini francoski poročajo torej zmoto, da so iz ječ izpuščeni zločinci in razbojniki užgali Moskvo; storili so to najboljši možje tega mesta.

Fjor Vasiljevič Rostopčin je torej v resnici pravi proizvajalec moskovskega požara. Njegovo dejanje ima značaj divjega veličanstva. Z njim je osvobodil Rusijo, zlomil francosko hegemonijo v Evropi, uničil največjo armado, kar jih je bilo do tedaj postavljeno na tugo in izkopal grob Napoleonu. Samo z njegovim žrtvovanjem Moskve je prišel Napoleon v tak položaj, da so se ga Prusi in Avstrijci upali lotiti. Rostopčin je zlomil in zdobil Napoleonovo gospodstvo pa ne tisti Yorki, Schwarzenbergi in Buecherji in kakor se že imenujejo ti klavirni vitezi iz "Befreiungskriege."

Se ko je Moskva gorela, je šla po svetu vest, da je generalni guverner, čim se je ruska armada pred Francozi umaknila iz Moskve, izpustil iz ječ 3000 zločincev in te kakor mestno sodrgo oborožil ter jim dovolil, da smejo pleniti po mestu, iz katerega je bilo pobegnulo vse boljše prebivalstvo.

Iz francoskih uradnih poročil je razvideti, da je ob prihodu francoske armade vladala v Moskvi največja anarhija. Dne 14. septembra 1812. je začela goriti borza, potem bazar in končno velika bolnica. Dne 16. septembra je divjal močan veter; to priliko so porabili požigalci, da so na več, kakor sto krajih zanetili ogenj, ki se je z grozno naglico razširjal. Francosko vojaštvo je ujelo mnogo teh požigalcev in jih postrelilo. Nekateri izmed njih so priznali, da jih je najel policijski ravnatelj, naj mesto zažgo. Napoleona je moskovski požar grozno potrl. V svojih uradnih bulletinih dolži Rostopčina, da je Moskvo dal užgati in ga imenuje francoskega Marata. Tako imenovanje pač ni bilo na mestu, kajti Rostopčin je v obrambo svoje domovine in v uničenje njenih sovražnikov žrtvoval Moskvo in Napoleon priznava sam, da je požar v Moskvi bil smrtni udarec za njegovo armado.

Rostopčin je v poznejših letih živel v Parizu in je l. 1823. izdal posebno brošuro, v kateri je odločno tajil vsako udeležbo na moskovskem požaru. Rekel je: Bistvo ruskega značaja je, da Rusje kako stvar uniči, kakor da bi si jo dal vzeti, moskovsko ljudstvo je že pred prihodom Francozov očitno govorilo, da bi bilo bolje, Moskvo užgati, kakor pa jo prepustiti sovražniku. Moskva je bila cilj Napoleonove ekspedicije in Napoleon je svoji armadi slovesno obljubil, da bo smela evobodno pleniti po mestu. Goreti je začelo kaj prvi dan prihoda Francozov, tretji dan pa je močan veter raznesel plamena po mestu in je požar uničil 7630 poslopij.

General Segur, ki se je poročil z Rostopčinovo hčerjo, je pozneje zastopal nazor, da Rostopčin pač ni edini proizvajalec moskovskega požara, pač pa glavni, da sicer požar ni naročil, a da ga je pripravil in ga želel.

Zdaj so izšli iz Petrogradu spomini Rostopčinove hčere, gospe Nariškinove, in iz njih je spoznati, kako je prišlo do požara v Moskvi. Rostopčin je hotel uničiti francosko armado; spoznal je, da tega ne more drugače storiti, kakor če žrtvuje Moskvo. To je bil že prej carju dal razumeti, rekoč mu: "Če se Napoleonu po odločni zmagi tudi posreči priti v Moskvo, pomagano mu ne bo, ker bo našel le razvaline in pepel." Car je razumel, a ni ničesar rekel; odgovornosti za tako dejanje ni mogel prevzeti — čes: pijani vojaki so nepredvidni in prešerni — pri kuhanju nič ne pazijo, razbojniške tolpe pa so potrebovale nemir in nered, da bi laglje plenili. A tudi ta hipoteza ne drži. Slučajni požar, provzročen po vojakih ali razbojnikih — le-teh je dal Napoleon več sto postreliti — bi se ne bil mogel nikdar tako razširiti po celim velikanskem mestu, v katerem se je nahajala ogromna armada.

Pred vsem je vpoštevati, da je moskovski generalni guverner grof Fjodor Vasiljevič Rostopčin pred prihodom francoske armade odredil več prav sumljivih stvari. Odpraviti je dal iz Moskve vse tiste ljudi, ki bi bili mogli Francozom moralno ali fizično pomagati, odpeljati je dal iz Moskve ne samo vse cerkvene zaklade, nego tudi vse svete podobe in odpeljati je dal vsa živila. Ali se je s tem pripravil na požar?

Pisalo se je, da je ruski car Aleksander sam ukazal zažgati Moskvo. Kaj car Aleksander naj bi imel dušo Brutusa, naj bi bil vse riskiral in žrtvoval največje mesto svoje države, sveto matuško Moskvo? Da, če bi bil car Aleksander to ukazal, bi bil to pa čim divje in obenem veličastno požrtvovalnosti — ali car Aleksander ni bil mož za taka dejanja. Bil je dober človek, ki se je težko za kako stvar odločil in ki gotovo ni bil v nobeni zvezi z moskovskim požarom.

Smolensk je bil užgan in užgana je bila Moskva in vse bolj se utrjuje v zgodovini hipoteza, da je moskovski guverner Rostopčin zažgal užgati matuško Moskvo; ljube mu je bilo, da zgori, kakor da pride v roke Francozov in pomaga veliki armadi na toplem prezimiti.

Kaj pripoveduje Slovenski komita Franjo Gorec.

Srbska vojska se je te dni vrnila z bojišča. Z njo so se vrnili tudi takozvani komite ali četniki, ki so v vojni nastopali kot nekatere predstraže in pomožne čete regularni vojski.

S temi komitami je prišel v Belgrad tudi Slovenec Franjo Gorec, o katerem so slovenski časopisi že opetovano pisali.

Gorec je 18-leten mladenič, bolj šibke, kakor močne postave, izredno simpatične zunanosti. Dečki, še skoraj otroški obraz obkrožajo gosti kostanjasti kodri, lica so mu zagorela, izpod gostih trepalnic mu žare majhne, živahne oči, polne premetenosti in lokavosti.

Gorec je lansko leto izginil iz svojega rodnega kraja — iz Novoga mesta ter krenil na Balkan, da tamkaj vstopi med prostovoljce. Ker je v listih čital, da ne pušče mladeničev, ki se niso zadovoljili svoji vojaški dolžnosti, preko meje, je izstopil v Mitrovici v Slavoniji, nadejajoč se, da bo tu našel most preko Save.

Toda mostu ni bilo. Ne da bi si dolgo premišljal, se je odločil preplaviti Savo. Povil je svojo obleko v klopčič, zavil vanj svoje dokumente, si pritril vse skupaj na glavi ter skočil v reko in plaval na ono stran. Sredi reke ga je dosegel splav, na katerem so Bosanci spravljali drva in les nizdol po reki. Na tem splavu je prišel v Sabac, kjer so ga prijeli, misleč, da je kak vohun.

Kmalu so se prepričali, da je sum neopravičen, ter ga izpustili. Na to se je Gorec vpisal med komite ter odšel z njimi na bojišče.

Nad 1200 je bilo teh četnikov, sedaj, ko so se vrnili, jih je ostalo živih samo še nekaj nad 200.

Kot komita je Gorec prehodil vso Makedonijo ter prodiral globoko v Albanijo.

Bil je v neštevilnih borbah in bitkah, svinčenke, granate in šrapneli so padali okrog njega kakor toča, toda njega ni zadela nobena kroglica, čeprav mu je v pozicijah ob Carevem selu šrapnel razdrobil puško, ki jo je držal v rokah.

Iz Gorčevih pripovedovanj navajam te-le zanimive podrobnosti:

V bitki pri Kumanovu je padel tudi neki Slovenec, ki je bil v četni komitov. Kako se je pisal, Gorec ne ve, četniki so ga klicali: "Oroslava". Bil je baže iz Ljubljane ter bil po poklicu elektrotehnik.

Tik pred bitko in svojo smrtjo je pisal pismo svojem. To pismo ima v rokah Oroslavov poveljnik, rezervni stotnik Dušan Dimitrijevič, ki je te dni došel z ostalo vojsko v Belgrad. Čim se vrne domov v Vranjo, pošlje poslednje pismo Oroslavovo njegovim staršem.

Novembra meseca lanskega leta je prišla Gorčeva četa tudi v Elbasan v Albanijo.

V enem izmed tamkajšnjih hanov (gostilen) je našel na mizi več števil "Slovenskega Naroda" iz l. 1911.

Kako je "Narod" tjakaj prišel, kdo ga je prinesel, se vkljub poizvedbam ni moglo dognati.

V drugi vojni je prišla Gorčeva četa tudi v Krivolak, kjer so se vršili, kakor je znano, najhujšji boji med Srbi in Bolgari.

Tu v Krivolaku je naletel v svoje veliko začudenje rojaka, ki je imel tu gostilno. Piše se Potočnik in je doma iz Ljubljane.

V borbah pri Krivolaku je med četniki sodeloval tudi sin inženirja Roža, doma iz Trbovelj. Dušan. Izmed 500 četnikov jih je ostalo živih samo 39, med temi tudi Dušan Rož, ki je te dni napravil maturo na belgrajski realki.

Na bolgarski strani se je borilo med prostovoljci več Slovencev, ki so vstopili v bolgarsko armado v prvi vojni. To dejstvo se razlaga s tem, da so Bolgari radi sprejemali prostovoljce, dočim so jih Srbi večinoma odklanjali. Slovenski prostovoljci bi bili radi po prvi vojni prestopili v srbsko vojsko, a jim tega niso dovolili.

Tako so se v drugi vojni morali biriti tudi proti Srbom. Med temi slovenskimi prostovoljci v bolgarski armadi je bil tudi sin znanega Miroslava Hubmajerja, ki je v sedemdesetih letih igral veliko vlogo v bosanskih vstajah.

Za smeh in kratek čas.

MEDENI TEDNI.

— Ali imaš s ženo kaj obilo zabave v medenih tednih?
— Pa še koliko! Žena nepreravno kuha in ko prinese na mizo, moram ugihati, kaj je skuhala. Vrijem, da le redkokdaj uganem.

Dober izgovor.

Gospodinja: — Ne dam nič; vi dišite po žganju.
— Parfum je zame predrag.

Zvedel bo.

— Ta človek je tako bogat... sam mi je rekel, da ne ve, koliko ima.
— No, naj gre pa vprašat na davčno komisijo... tam mu bodo že natančno povedali.

Izpred sodišča.

Sodnik: Kakor je razvideti iz zaznamka vaših kazni, je bilo vaše življenje jako viharno in pestro.

Obtožene: O prosim... večino let sem vendar predsedel v mirnih in mračnih ječah.

Moderno.

Kuharica, ko ji je gospa odpovedala službo: — No, toliko korajže Vam pa nisem pripisovala.

PRVA MISEL.

— Proketo dela lev kisel obraz! Skoraj bi rekel, da je oženjen!

TALENTIRANA.

Sestra bratu: — Ti, učitelj me je danes poljubil.
— Kaj si pa ti storila?
— Nič; napravila sem se, kot da bi se nič ne zgodilo.

Slov. samostojno podp. društvo "EDINOST"

V LA SALLE, ILL.

Ustanovljeno 9. maja 1909.

Inkorporirano dne 18. avgusta 1911

v državi Illinois.

Glavni odbor:

Predsednik: Ivan Novak, Box 173, La Salle, Ill.
Podpredsednik: Lavoslav Zevnik, 1237 2nd St., La Salle, Ill.
Tajnik: Fran Lepich, 1155 3rd St., La Salle, Ill.
Blagajnik: Jos. Barberich, 1232 1st St., La Salle, Ill.
Zastopnik: Jos. Kotal, 1144 1st St., La Salle, Ill.
Zastopnik za Oglesby: Fran Jerina St., Box 55, Oglesby, Ill.

NADZORNIKI:

Franc Petek, 117 Union St., La Salle, Ill.
Tom Golobčič, 233 Union St., La Salle, Ill.
Matevž Urbanija, 186 3rd St., La Salle, Ill.

Bolniški odbor:

Joe Nuk, Joe Fr. Grates, 1227 3rd St., La Salle, Ill.
Vine. Klausek

Poslanec: Janek Golobčič, 203 Union St., La Salle, Ill.
Zastopnik: Anton Strikelj, 202 1st St., La Salle, Ill.

Redne mesečne seje se vršijo vsako drugo nedeljo v mesecu ob eni uri popoldan v dvorani sobrata Mat. Kompa.

Rojaki v La Salle in okolici so vladno vabljeni k obilnemu pristopu.

Prijetna vest

ZA VSAKO SLOVENSKO DRUŠTVO V ZJEDINJENIH DRŽAVAH OB TEM ČASU SPLOŠNE DRAGINJE JE, DA NAŠA :

slovenska unijska tiskarna računa še vedno najnižje cene za vse najboljše društvene in trgovske TISKOVINE. Tisoče zahval slovenskih društev po Ameriki, katerim smo tiskovine izgotovili, nam je velik dokaz, da smo ustregli že tisočim društvom.

Mi izdelujemo društveni papir, kuverte vseh mer, bolniške liste, pravila, prošnje za vstop, plačilne knjižice, vse tiskovine za veselice. Ako imate sploh kako tiskovino, pošljite jo nam, in od nas dobite točen odgovor, koliko stane, delo je narejeno v najkrajšem času v vašo popolno zadovoljnost. Pišite po cene.

Prva slovenska unijska tiskarna

CLEVELANDSKA

AMERIKA,
6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

EDINA SLOVENSKA TVRDKA.

ZASTAVE, REGALJE, ZNAKE, KAPE
PEČATE IN VSE POTREBSCINE
ZA DRUŠTVA IN JEDNOTE.

Delo prve vrste. Cene nizke.

F. KERŽE CO.

2616 S. LAWDALE AVE.,

CHICAGO, ILL.

SLOVENSKE CENIKE POSILJAMO ZASTOPI.

phone: Canal 1631

Denar mečete proč!

ako ne podpirate svojega rojaka.

Pri meni dobite

izvrstno domače vino

galon po 75c. in več.

Pri odjemu več kot 10 galon dajem popust, ter se posebno priporočam slavnim slovenskim društvom ob priliki kake veselice, tudi onim za svatbe.

V zalogi imam izvrstne domače klobase in vs. krovstno groverjsko blago, katerega ljubi naš narod. Pošiljam denar na vse strani sveta in parobrodne listke za vse proge. Zastopam "Glas Naroda", prodajam in kupujem avstrijski denar. S trdiko Frank Sakser sem v trgovski zvezi. Upravljam vse v notarski posel spadajoče dela, ker sem javni notar. (Notary Public.)

FRANK JURJOVEC

1801 W. 22nd Street,

Chicago, Ill.

Phone 246.

FRANK PETKOVSEK,

javni notar — Notary Public,

718-720 Market St., WAUKEGAN, ILL.

PRODAJA fina vina, najboljše fganje te

izvrstne smotke — patentovane sdr

villa

PRODAJA vožne listke vseh prekomer

skih ert.

POŠILJA denar v star kraj, sancelijve

in posteno

UPRAVLJA vse v notarski posel spada

joča dela.

Zastopnik "GLAS NARODA", 82 Cortlandt St., New York

